

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

W porządku wychodzi codziennie, prócz dni świątecznych. Numer poranny wychodzi codziennie przed wieczerą i świat.

Prenumerata wynosi:

Table with columns for location (Kraków, Austria-Węgry, etc.), duration (24, 12, 6, 2 months), and price (32, 16, 8, 2 koron).

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do ADMINISTRACJI „NOWEJ REFORMY“ w Krakowie. Adres Redakcji i Administracji: KRAKÓW, ULICA JAGIELLOŃSKA 10. — Telefon Nr. 41.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

ZAMIEJSCOWA: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe: WIEDEŃSKA: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna redakcja w Wiedniu. — Agencja A. Hoppa i A. Salomonowicz, ul. Staroborska 2. — Handel St. Hartigowskiego, Solimienka. — Handel W. Kerschera, ul. Szewska. — Handel J. Ekiara, ul. Harnacka 10.

Dyrekcja koncertów krakowskich. Dziś w sali Starego Teatru koncert Selmury Kurza. Wszystkie bilety wysprzedane.

Interwencja w Belgradzie. (Telegr. c. k. Biura koresp.). Belgrad, 31 marca.

Wczoraj o godz. 10 przed południem poseł turecki udał się do prezydenta gabinetu Novakowicza i oświadczył, że Turcja w sprawie aneksji stoi na tem samym stanowisku co mocarstwa.

Stanowisko rządu serbskiego. Po południu Rada ministrów uchwaliła zgodzić się na żądanie wielkich mocarstw. O tej uchwale zawiadomiony został austro-węgierski poseł hr. Fargach.

Wrażenie w Belgradzie. Belgrad. Przybycie pięciu powozów z dyplomatai przed gmach ministerstwa spraw zagranicznych wywołało wprawdzie wielkie wrażenie, ludność jednak z zupełnym spokojem i apatją przyjęła wiadomość o zgodzie rządu na żądanie mocarstw.

Udział Niemiec w interwencji. Belgrad. Udział Niemiec we wczorajszej interwencji mocarstw został postanowiony dopiero w ostatniej chwili.

Oświadczenie dra Wekerlego. (Tel. c. k. Biura koresp.). Budapeszt, 31 marca.

Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu węgierskiego odpowiedział prezydent ministrów dr Wekerle na interpelację pos. Rakowskiego i pos. Batianego w sprawie polityki zagranicznej. Prezydent ministrów wywołał: Właśnie w dniu dzisiejszym ma nastąpić włączenie rządu serbskiego do deklaracji, jaką rząd serbski ma złożyć wobec rządu austro-węgierskiego.

Na zapytanie co do agitacji wielkoserbkiej, odpowiada dr Wekerle, że nigdy nie można dopuścić do utworzenia południowo-słowiańskich formacji. Ta nasza zasada polityczna jest naturalna, gdyż nie możemy pozwolić na takie południowo-słowiańskie grupowanie się ani wewnątrz, ani zewnątrz kraju.

Co się tyczy Czarnogóry, mowca zapewnia, że nie ma mowy o odstąpieniu jej portu Antivari. Możemy wobec Czarnogóry wyrazić tylko nadzieję, żeby poszła za przykładem Serbii, a to tem bardziej, że oświadczyliśmy z góry gotowość zniesienia pewnych ograniczeń, zawartych w traktacie berlińskim, a dotyczących Czarnogóry.

Po rozwiązaniu konfliktu. (Telegr. „N. Reformy“).

Stosunki handlowe z Serbią. Belgrad. B. kor. donosi: Półrządowy komunikat donosi, że austro-węgierski poseł hr. Fargach onegdaj zaproponował imieniu rządu austro-węgierskiego handlowo-polityczny „modus vivendi“ na podstawie największego uprzywilejowania, który jednakże Serbii nie daje żadnych korzyści.

Karageorgjewicze. Belgrad. Ogólnie zajmują się tu losem dynastji Karageorgjewiczów. Przyszłość ich jest bardzo wątpliwa i powszechnie utrzymuje się zdanie, że upadek dynastji jest koniecznym następstwem ostatnich wypadków. Głównie obwiniają dynastję o to, że Serbia tak małą cieszę się sympatją i powagą w Europie. Dotychczas jednak niema żadnych konkretnych propozycji na wypadek usunięcia dynastji.

Upadek partji wojennej w Serbii. Belgrad. Komitet obrony narodowej z powodu ostatnich zajęć rozwiązał się.

Obawy band. Berlin. „Berliner Tageblatt“ donosi z Konstantynopola: Od trzech dni wysyłają codziennie 10,000 sztuk broni i amunicji do Macedonii, ponieważ obawiają się wpadnięcia tam band serbskich.

Izwołski. Paryż. Tutejsza ambasada rosyjska nie otrzymała jeszcze wiadomości o dymisji Izwołskiego, uważają tu przecież za pewne, że dynisja ta nastąpi wkrótce po demarście mocarstw w Belgradzie.

Po mowie Bülowa. Petersburg. Omawiając oświadczenie ks. Bülowa, pisze Rjecz: Ks. Bülow wyraźnie oświadczył, że popieranie Austrii przez Niemcy było koniecznym, aby wstrzymać ugrupowanie mocarstw niekorzystne dla trójprzymierza Niemcy okazały mało delikatności dla obcych interesów i obcych ambicji.

Głosy prasy. Paryż. „Temps“, omawiając obecną sytuację, wywołał, że tryumf Austro-Węgier nie jest ani pewny, ani trwały. Byłoby przedwczesnym mówić o długim pokoju.

Nastroj anty Niemiec w Anglii. Londyn. Charakterystycznymi dla napięcia anglo-niemieckiego są zajścia, jakie wydarzyły się podczas kampanii wyborczej w Croidon, gdzie odbywał się onegdaj wybór uzupełniającego. Na wszystkich zgromadzeniach przedwyborczych zrywano do wojny z Niemcami.

kać, to Francja nie będzie miała powodu uzalać się na to.

Soňa. Omawiając rozwiązanie konfliktu serbsko-austriackiego wywołał nieprzychylna zresztą dla Austrii „Weczerza Poczta“ co następuje: Odwrót Serbii był do przewidzenia. Tak się stać musiało, jeżeli ktoś chce przedsięwziąć krok rozpaczyliwy i czeka 6 miesięcy. Bar. Aerenthal poznał się na teatralności Serbów i okazał nadzwyczaj zimną krew i świetną zręczność dyplomatyczną; Izwołski natomiast poniósł klęskę, a Aerenthal dał mu do poznania, że powaga Rosyi upada. Aerenthal odniósł dlatego zwycięstwo, ponieważ groził wojną, podczas gdy cała Europa obawiała się o pokój.

Anglia i Niemcy. (Telegr. „N. Reformy“).

Londyn. W Izbie gmin sekretarz stanu Grey w dyskusji nad wnioskiem o udzielenie rządowi nagany za niedostateczne wybudowanie floty, oświadczył: Są dwie ewentualności konfliktu — między Anglią a Niemcami. Jedną byłoby usiłowanie z naszej strony izolowania Niemiec. Narodo i sile i stanowisku Niemiec nie znosi polityki izolowania. Przy tej sposobności zaprzeczył mowca, jakoby różnica zdań w kwestji bałkańskiej, jaka się objawiła między Anglią a Austro-Węgrami, podkrotowana była faktem, że Niemcy są przyjacielami Austrii.

Druga ewentualność, która mogłaby wywołać konflikt, jest: chęć izolowania Anglii, mianowicie przez usiłowanie jakiegokolwiek wielkiego mocarstwa na kontynencie, by panować i dyktować politykę na kontynencie. Pomiędzy temi dwiema skrajnemi ewentualnościami, to jest izolowaniem i panowaniem, jest szerokie pole, w którym mogą oba narody kroczyć na drodze przyjaźni. Ponieważ po naszej stronie nie ma powodu do ujawnienia polityki izolowania Niemiec, nie widzę także przyczyny, dla czego miałyby leżeć w interesie Niemiec, aby prowadziły politykę izolowania Anglii.

Następnie oświadczył Grey, że ubolewał należeć, iż nie może przyjść do rozbrojenia i ograniczenia bałwojny floty. Zmniejszenie wydatków na flotę zarówno w Anglii jak i w Niemczech byłoby wywołało uczucie pokoju w całej Europie. Anglia do takiego pokoju jest gotowa, ale naturalnie nie na podstawie równości flot, lecz na podstawie wyższości floty angielskiej (Oklaski). Flota jest dla Anglii tak ważną, jak armia dla Niemiec; nasza siła floty nie wywoła u nas chęci naruszania integralności Niemiec. Pogłoski o zamiarach atakowania Niemiec przez Anglię są absurdem. Gdyby jednakże flota niemiecka była silniejsza od naszej, to razem z silną armią niemiecką stanowiłoby to niebezpieczeństwo dla naszej egzystencji i niezawisłości.

Wreszcie Grey szczegółowo wykazywał bezpodstawnosć obaw, jakoby flota angielska znajdowała się w niekorzystnej sytuacji wobec floty niemieckiej i na podstawie dat statystycznych stwierdzał wyższość floty angielskiej od niemieckiej.

Znaczenie mowy Greya. Wiedeń. Mowa sekretarza stanu Greya, wygłoszona w Izbie gmin, wywołała tu wielkie wrażenie, gdyż okazuje się z niej, mimo bardzo umiarkowanego jej tonu, że między Anglią a Niemcami istnieje bardzo silny antagonizm. Mowa Greya jest dowodem, że Anglia obstaje przy swem żądaniu ograniczenia zbrojeń floty, podczas gdy Niemcy temu się sprzeciwiają.

Wobec tych oświadczeń przypuszczają, że antagonizm angielsko-niemiecki, który zdawał się łagodnieć po ostatniej wizycie króla Edwarda w Berlinie, znów się zaostriżył, jak się zdaje, z powodu ostatnich wypadków na półwyspie Bałkańskim.

Londyn. Dzienniki tutejsze bez wyjątku zajmują się mową Greya w Izbie gmin i wskazują na poważną sytuację, której odbiciem jest ta mowa. Prasa konserwatywna występuje w tonie bardzo ostrym przeciw Niemcom. W prasie konserwatywnej, zwłaszcza pro-wincjonalnej, spotkać się można z wyraźnym wzywaniem do wojny z Niemcami.

Nastroj anty Niemiec w Anglii. Londyn. Charakterystycznymi dla napięcia anglo-niemieckiego są zajścia, jakie wydarzyły się podczas kampanii wyborczej w Croidon, gdzie odbywał się onegdaj wybór uzupełniającego. Na wszystkich zgromadzeniach przedwyborczych zrywano do wojny z Niemcami.

Parlament niemiecki. (Telegr. Biura Wolffa).

Berlin, 31 marca. Na wczorajszym posiedzeniu parlamentu galerye były przepelnione; wśród widzów byli także synowie cesarza ks. August Wilhelm i ks. Oskar.

Parlament przystąpił do drugiego czytania budżetu kanclerza i rozpoczął dyskusję nad polityką wewnętrzną. Pos. Bassermann (nar. liber.) oświadcza: Sytuacja wewnątrzna znajduje się pod znakiem reformy finansów państwowych i w Niemczech wszyscy są przekonani o konieczności sanacji finansów państwowych. O rozbrojeniu teraz myśleć nie można (Głosy: Bardzo słusznie), pokój Europy spoczywa na bagnatach Niemiec. Mowca sądzi, że przeprowadzenie reformy finansowej jest rzeczą, którą nie można jej przeprowadzić zmienieniami większościami. Z centrum na długą metę polityki robić nie można. Jeżeli się blok rozpadnie, musi liberalizm na własnych stanach nogach, że socjalna demokracja razem pójsć jest niemożliwym. Mowca wypowiada życzenie, aby po świetnym zwycięstwie odniesionem w polityce zagranicznej, przypominającem najlepsze czasy polityki Bismarcka, nastąpiło równie świetne powodzenie w polityce wewnętrznej.

Bar. Bonderscher (Alzatyk, centrum) domaga się oświadczenia w sprawie prawnego stanowiska Alzacyi i Lotaryngii do innych państw związkowych. Sekretarz stanu Bethmann-Hollweg odpowiada, że dotyczące prace przedwstępne są w toku. Rządy starają się sprawę rychło załatwić. Celem rządu niemieckiego będzie pozyskanie Alzacyi i Lotaryngii dla współpracownictwa w zadaniach całego państwa.

Pos. Wimmer (wolnomyślna partya ludowa) oświadcza się za dojściem do skutku reformy finansowej. Pos. Richtofen oświadcza się za kompromisem w sprawie podatkowej. Pos. Dawid (socyalista) zarzuca, że rząd chce oszczędzać na wszystkich polach, z wyjątkiem na polu wojskowym i marynarki. Wymaga zajmuje się kamarylą i oświadcza, że walka między prasą a kanclerzem jest właściwie walką o osobę cesarza.

Pos. Feumanna (połudn. niemiecka partya ludowa) oświadcza się za podatkiem spadkowym. Pos. Olenhusen (partya Welfów) oświadcza, że Welfowie obstawiać muszą przy swoim opozycyjnym stanowisku wobec rządu. Kanclerz ks. Bülow polemizuje z wywodami pos. Olenhusena i oświadcza, że nad formalnym prawem stoi prawo ludu niemieckiego. Niemcy zabrały Hanower w wojnie, dlatego Hanower musi uznać obecny stan prawny.

Następnie polemizował z pos. Dawidem i zwalał posłów, ażeby już raz zaprzestano wciągać osobę cesarza w dyskusję. Pozostaną — oświadcza kanclerz — na stanowisku tak długo, jak długo będą miały zaufanie cesarza. Co się tyczy kamaryli, to jest to ważny morski. Kto jest tak długo ministrem, jak ja, ten ma wielu wrogów; wszystkich nie można zadowolnić, im dłużej kto jest w urzędzie, tem liczniejszy jest chór zemsty.

Następnie zaprzeczył kanclerz, jakoby miał zamiar wydać nową ustawę antysocyjlistyczną; obecne ustawy wystarczają. Wreszcie oświadczył się mowca za koniecznością zaprowadzenia podatku spadkowego i wezwał parlament, ażeby reformę finansów państwowych jeszcze w obecnej sesji załatwił. — Posłowie nie powinni kierować się obawą o swoje mandaty. Mowca wyraża nadzieję, że blok będzie i nadal utrzymany.

Po dłuższej dyskusji budżet kanclerski został przyjęty.

Reforma taryf kolejowych. Wiedeń. Wczoraj obradowała w ministerstwie kolejowym specjalna ankietka dla reformy taryf towarów lokalnych. Z Polaków należą do ankiety pp.: Leopold Baczewski, bar. Battaglia, dr Kolischer i dr Kazimierz hr. Szeptycki. Po krótkiej dyskusji podzielono cały materiał na 8 grup, przydzielając każda osobnej komisji. Referat w grupie taryfy dla budulca, mineralów i szkła objął bar. Battaglia, referat dla taryfy węgla dr Kolischer. Następne wspólne posiedzenie odbędzie się z końcem kwietnia.

Obstrukcja w Izbie portugalskiej. Lizbona. Po otwarciu posiedzenia Izby opozycja rozpoczęła obstrukcję, hałasowała i biła w pultry. Posiedzenie z tego powodu zamknięto. Po naradzie Rady ministrów, prezydent ministrów udał się do króla, by go poinformować o sytuacji parlamentarnej. Słychać, że ma być utworzony nowy gabinet, który umożliwiłby rządzenie z obecną Izba.

Rifaat pasza w Konstantynopolu. Konstantynopol. Minister spraw zagranicznych Rifaat pasza i bugarski minister handlu Liapczew przybyli tu wczoraj.

Konstantynopol. „Osmanischer Lloyd“ donosi, że ministrowi Rifaat paszy udało się skłonić mocarstwa do zmiany, względnie usunięcia pewnych punktów traktatu berlińskiego zgodnie z życzeniami Turcyi. Między temi znajdują się art. 23 i 61. — Inne tureckie dzienniki zamieszczają podobne doniesienie.

Echa sprawy Herakle. Konstantynopol. Poseł francuski Constant wniósł do wielkiego wezra zażalenie, że w memoriale komitetu młodotureckiego w sprawie upadku Kiamia paszy, ogłoszonego niedawno w dzienniku „Serbesti“, znajduje się twierdzenie, jakoby Constant w znanej aferze Herakle był materyalnie interesowanym. Constant żąda, aby komitet odwołał to. Wielki wezry najprzód odmówił wszelkiej interwencji w tej sprawie, wskazując na to, że komitet jest tajnym i doradczym, by Constant wytoczył raczej proces dziennikowi „Serbesti“, w końcu jednakże przyrzekł interwencję u prezydenta Izby Achmeta Rizy.

Podróż rodziny carskiej. Berlin. „Kreuz Ztg“ donosi z Petersburga: Car i carowa z rodziną rozpoczną w maju b. r. wielką podróż morską. W planie tej podróży jest Sztokholm, Chrystyania, Kopenhaga, Londyn i porty włoskie. Zamierzony też jest zjazd cara z prezydentem Fallieresem, cesarzem Wilhelmem i królem Wiktoorem Emanuelem. Carowa zatrzyma się dłużej czas w jednej ze stacyi klimatycznych morskich celem leczenia nerwów.

Zamach na Roosevelta? Nowy Jork. Jak donosi „Nev York Herald“ z Horta na wyspach Azorskich, usiłowano wykonać zamach na b. prezydenta Roosevelta w chwili, gdy wsiadł na okręt. Pewien włoski podróznik rzucił się na Roosevelta, wołając: „Zabrał mi moje dziecko, musi to teraz odpokutować“. Marynarze powstrzymali napastnika i aresztowali go. Jestto prawdopodobnie umysłowo chory; od 4 dni odmawia on przyjmowania pokarmu twierdząc, że Roosevelt chce go otrudzić.

Podług innego telegramu sprawca ma być anarchista włoskim i został uwięziony i zakuty w kajdany. Ponta del Gada (na Madeirze). Były prezydent Roosevelt przybył tutaj na pokładzie parowca „Hamburg“ i wsiadł na ląd. Pogłoska, jakoby na pokładzie parowca wykonano na Roosevelta zamach, jest nieuzasadnioną.

Kronika. Dział: Kraków, środa 31 marca. Kalendarzyk koscielnny: Babiny i Kornelii panien. Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca o godz. 5 m. 23, zachód o godz. 6 min. 05; długość dnia godzin 12 min. 42.

Teatr miejski w Krakowie: „Ojciec i syn“. Teatr ludowy: „Pod gwiazdzistą banderą“. Uniw. ludowy: wykład dra Wróblewskiego „Galicia w r. 1809“ o godz. 7 wieczorem. Koncert Selmy Kurza, śpiewaczki, w starym teatrze o godz. 1/8 wieczorem. Walec zebranie krak. Kola Pań T. S. L. w auli szkoły realnej o godz. 4 po poł. Posiedzenie Tow. lekarzy o godz. 6 wieczorem. Teatr miejski we Lwowie: „Pani X.“

Z Rady miejskiej. Porządek dzienny czwartkowego posiedzenia obejmuje między innymi: sprawę odstąpienia Izbie stowarzyszeń rekedzielnicych i przemysłowych w Krakowie gruntu miejskiego przy ul. Zyblikiewicza pod budowę własnego domu, a dalej wnioski komisji gruntów pofortecznych i sekcji I. o rozpisanie konkursu publicznego dla techników i artystów polskich na plan regulacyjny wielkiego Krakowa, o zatwierdzenie przez Radę przedłożonych jej podstawowych planów tego konkursu, oraz o przyznanie na te cele kredytu 15,000 koron, pokryć się mającego z funduszu, który Rada uchwali na kwestję rozszerzenia Krakowa na okolicy europejskiego.

gminy sąsiednie. Na posiedzeniu tajnym przychodzi po obrady sprawu nominacji dyrektora i urzędników VIII i IX rangi miejskiego wydziału obrachunkowego, oraz sprawę nominacji praktykantów koncepcyjnych magistrata.

Komitet dla spraw oświatowych odbędzie posiedzenie dziś, o godz. 6 wieczorem, w sali Rady powiatowej.

Raut kursów Baranieckiego. Sylwetki do Chińskich cieni na raut czwartkowy uczenie kursów Baranieckiego, są już gotowe, a jest ich takie mnóstwo, że „tout Cracovie“ będzie w stanie przylgnąć się swoim sylwetkom na ekranie. Ażeby zaś nikt nie miał wątpliwości o kogo chodzi, cieniem towarzyszyć będą krótkie kupieciki, napisane przez jednego z literatów krakowskich, w formie bardzo dyskretnej satyry.

Z Tow. miłośników historii i zabytków Krakowa. Wydział „Tow. miłośników historii i zabytków Krakowa“ na ostatnim posiedzeniu dokonał wyboru zarządu w dotychczasowym składzie, jedynie tylko w osobie podskarbnego zasła zmianą, gdyż w miejsce dra Ptasnika, bawiącego obecnie w Rzymie, wybrano podskarbnym p. Edwarda Kubalskiego. Delegatem do Związku towarzyszy artystyczno-kulturalnych wybrano nadal dyr. Hendla, delegatem do kraj. Związku turystycznego dra Muczkowskiego. Wydział wybrał ze swego grona komisję konserwatorską, odczytową, muzyczną, dla wydawnictw albamowych, dla sprawy pomieszczenia Muzeum Narodowego na Wawelu, a wreszcie komisję dla obchodu urodzin Kazimierza Wielkiego i zwycięstwa pod Grunwaldem, przypadających w roku przyszłym.

Następnie zastanawiał się wydział nad sprawami przekazaniem mu przez ostatnie walne zgromadzenie. Wniosek prof. Straszewskiego o zmianę statutu w tym kierunku, aby wybory do wydziału odbywały się co 3 lata, przekazano osobnej komisji z poleceniem, aby przedłożyła odpowiednie wnioski.

W sprawie wniosku o przeniesienie zbiorów do Muzeum Narodowego na Wawelu, uchwalono zwrócić się do prezydium miasta o podjęcie akcji w tym kierunku. Jak się dowiadujemy, prezydium miasta już z własnej inicjatywy odpowiednio kroki w tym względzie poczyniło w związku z dyrektora Muzeum.

Sprawa budynków przy kościele św. Idziego zbliża się już do pomyślnego załatwienia, gdyż konwent OO. Dominików zgodził się na odrestaurowanie tych budynków i oddanie ich na cele instytucji humanitarnej. Obecnie już tylko od magistratu m. Krakowa zależy dalsza akcja co do odnowienia, na który to cel związek 11 towarzyszy kulturalno-artystycznych przeznaczył subwencję.

Uchwalono zwrócić się jeszcze raz do marszałka krajowego z przedstawieniem, że brama i rondel przy katedrze na Wawelu, będące własnością kraju, znajdując się w stanie odrażliwiającej zaniedbania i ruiny, i wymagają jak najprędzej restauracji. Stan ten ze względu na licznych zagranicznych turystów nie powinien być dłużej cierplany, gdyż daje smutne świadectwo naszej trosce o zabytki przeszłości.

Zebrań nauczycielskie. Onegdaj odbyło się w Krakowie zebranie tymczasowych nauczycieli i nauczycielek miasta Krakowa. Zebrali się prawie wszyscy nauczyciele i nauczycielki tej kategorii, aby obradować nad swym trudnym położeniem. Po przemówieniach i wyjaśnieniach, postanowiono przedewszystkiem zwrócić się do prezydium miasta z prośbą o jak najrychlejsze przyznanie dodatku do wydziałalnego i to wydatnego. Dalej postanowiono zwrócić się do Sejmu krajowego o podwyższenie płac, gdyż obecnie tymczasowi nauczyciele i nauczycielki pobierają zaledwie 60 proc. płacy rzeczywistych nauczycieli; ta procentowa różnica istnieje tylko w pracy, natomiast w pracy nie ma żadnej, bo te same obowiązki pełnią rzeczywisti i tymczasowi nauczyciele. Jeżeli musi być różnica w płacy, to niechże nie dochodzi do 40 proc., ale co najwyżej do 20 proc., i dlatego postanowiono doma-

gać się podwyższenia płac do 80 proc., dając wyraz przekonaniu, że przy dzisiejszej drożyznie płace rzeczywistych nauczycieli nie są wystarczające. Wreszcie zaznaczono, że tymczasowi nauczyciele i nauczycielki muszą długie lata czekać na rzeczywiste posady. Tego rodzaju system dzielenia nauczycielstwa przechował się, jak wykazywano, tylko w Galicji i Dalmacji. Uchwalono dalej poczynić kroki, aby ten niezasadny system zreformowano i aby każdy nauczyciel czy nauczycielka, po złożeniu egzaminu wydziałowego, otrzymywał posadę rzeczywistego nauczyciela. Nauczycielstwo zwróciło się ze swoimi postulatami do posłów wszystkich stronnictw z prośbą o poparcie.

Stowarzyszenie „Samopomocy doradziej“ odbyło onegdaj doroczne walne zgromadzenie członków w sali Stow. kupców i młodzieży handlowej w Krakowie. Przewodniczący przedstawił sprawozdanie z rocznej działalności zarządu Stow. i jego rozwoju. Stowarzyszenie liczyło w roku ubiegłym 231 członków. Bilans Stow. obejmuje kwotę 10.074 koron, a kończy się nadwyżką kasową w wysokości 8301 koron. Zgromadzenie uchwaliło rozpocząć żywą agitację celem jednania członków, przyczem ograniczyło przyjmowanie członków tylko do lat 50. Po ustanowieniu wysokości wkładów członków na rok bieżący i wysokości zapomóg, przystąpiono do uzupełniających wyborów. Do wydziału wybrani zostali pp.: Duszkowski, Lyssy, dr Nartowski, Sauer, Weissberg i Zagirski, do komisji rewizyjnej wybrano pp. Frommera, Kusza i Żeleńskiego, a do sądu polubownego p. Orszulskiego.

Wielka loterya spożywcza odbędzie się w najbliższą niedzielę, 4 kwietnia, w ujeżdżalni wojskowej przy ulicy Zwierzynieckiej, staraniem Towarzystwa „Opieki nad ubogą młodzieżą szkół średnich“. Wiceprezesa Towarzystwa p. Władysława Wędkiewiczowa, uprosiwszy do pomocy szerokie koto pań, znanych z ofiarnej pracy na cele humanitarne, krząta się z niestrudzoną energią o około zaopatrzenia stołów w dobre i cenne fanty spożywcze: żywy drób, wędliny, wyborowe płacizny, smaczne napoje i t. p. artykuły święteczne. Przygrywać będzie muzyka 13 p. p.

Posiedzenie komitetu pań, biorących udział w urządzaniu loteryi, odbędzie się dziś, o godz. 6 wieczorem, w gimnazjum V, przy ulicy Stachowskiego 1. 5.

Z uniwersytetu. P. Aleksander Zucki, rodem z Limanowej, po złożeniu rygorozów z odznaczeniem, otrzymał wczoraj w tutejszym uniwersytecie stopień doktora filozofii.

Pp. Józef Ost z Krakowa i Samuel Span z Tarnowa, kandydaci adwokacy, otrzymali wczoraj w tutejszym uniwersytecie stopień doktora praw, a p. Izrael Meisel z Horucka w Galicji stopień doktora filozofii.

Z „Sokoła“. Na walnym zebraniu Oddziału kolarkiego Sokoła krakowskiego wybrani zostali do zarządu: Naczelnikiem Fryderyk Ebert, wicenaczelnikiem Ludwik Skaza, sekretarzem Ryszard Wójcik, I kapitanem Stanisław Rudy, II kapitanem Stanisław Wojciechowski, gospodarzem Edward Bajorek; do zarządu weszli: Kazimierz Zepoth, Edmund Grzywiński i Antoni Surowiecki; skarbnikiem oddziału został Kazimierz Zepoth.

O walce z drożyzną chleba i mięsa w dawnym Krakowie mówił wczoraj prof. Estreicher w cyklu odczytów, urządzanych na cele Towarzystwa Oświaty Ludowej. Zaznaczywszy, że miastem chodziło przedewszystkiem o dostateczne zaprowiantowanie, o dobro produktów, wskazał prelegent na dwie władze, które politykę drożyznianą prowadziły, na Rady i magistraty miast, oraz cechy. Na podstawie cenników z 1345 i 1589 r. wykazał prof. Estreicher wysokie ceny produktów spożywczych, a wreszcie uznał znaczenie dzisiejszych stowarzyszeń współdzielczych, które tak samo wychowują publiczność do samopomocy, jak średniowieczne cechy. Porównanie to widzimy za zupełnie chybione, tem bardziej, że cechy nie broniły interesu spożywców, lecz wytworców czy sprzedawców,

a spółki spółdzielcze istnieć miały nawet w starożytności. Poza tem odczyt przyniósł wiele ciekawych szczegółów i żałować należy, że słuchało go zaledwie parę dziesiątek osób.

Wykład dla młodzieży z obrazami świetlnymi. Staraniem sekcji odczytowej „Ogniska nauczycielskiego“ odbędzie się w niedzielę dnia 4 kwietnia o godz. 3 po południu w auli I szkoły realnej wykład dla młodzieży z obrazami świetlnymi „O Tadeuszu Kościuszcze“. Wstęp za okazaniem całorocznego biletu (cena 20 h.), bilet jednorazowy dla starszych 10 hal.

Postrzelenie z flobertu. Czternastoletni uczeń gimnazjalny, Henryk Seidler, bawiąc się nabitym flobertem, poruszył przypadkowo za kurek, tak, że flobert wypalił, a kula ugodziła ucznia w prawą nogę. Opatrzono go na stacyi ratunkowej, a następnie odesłano go do szpitala św. Łazarza na oddział chirurgiczny.

Przejeżdżający. Przejeżdżający wczoraj po południu ul. Szpitalną jakiś wóz, najechał trzyletnią Kunegundę Wolską. Dziecko obalone na ziemię, odniosło obrażenia lewego ramienia. Ojciec przyprowadził dziewczynkę na stacyę ratunkową, gdzie ją opatrzone.

Zniżenie cen jazdy dla pańników do Kalwaryi. Dyrektora kolei państw. ogłasza: Ze względu na pielgrzymki do Kalwaryi Żebrzydzkiej w czasie od 4 do 9 kwietnia wydaje się dla pańników w powyż wymienionych dniach, a na żądanie już 3 kwietnia we wszystkich stacyach i przystankach szlaków Dziedziłce-Oświęcim, Frydek-Mistek-Bielsk, Dziedziłce-Żywiec i Bielsk-Kalwaryja Żebrzydzka (z wyjątkiem Barwałdu górnego) bilety powrotne II i III klasy do Kalwaryi Żebrzyd, jakoteż bilety II i III klasy dla pojedynczej jazdy z Kalwaryi Żebrzyd do stacyi i przystanków wyżej wymienionych szlaków po znizonych cenach. Bilety powrotne ważne są na dni 8, nie wliczając niedziel i świąt. Tak przy znizonych cenach powrotnych do Kalwaryi, jak i przy znizonych cenach dla pojedynczej jazdy z Kalwaryi wykluczone jest przerwanie jazdy, a bilety powrotne nie upoważniają oprócz tego do powrotu ze stacyi pośredniej. Do Kalwaryi nie wydaje się znizonych biletów dla pojedynczej jazdy. Osobom jadącym w celu załatwienia interesów nie przysługują prawa korzystania z tych znizek.

Oprócz codziennych kursujących osobowych pociągów, kursować będą w razie potrzeby następujące osobne pociągi osobowe: z Bielska do Kalwaryi Żebrzydzkiej: dnia 4 kwietnia osobny pociąg osobowy, odjazd z Bielska o 6:33 rano, przyjazd do Kalwaryi o 9:33 przed południem. Z Kalwaryi Żebrzydzkiej do Bielska w razie potrzeby: dnia 9 kwietnia osobne pociągi osobowe, odjazd z Kalwaryi o 1:20 po południu, przyjazd do Bielska o 4:17 po południu; odjazd z Kalwaryi o 2:26 po południu, przyjazd do Bielska o 5:18 po południu; odjazd z Bielska o 4:15 po południu, przyjazd do Bielska 7:05 wieczór. Z Bielska do Frydka-Mistka w razie potrzeby: dnia 9 kwietnia osobny pociąg osobowy, odjazd z Bielska 6:43 wieczór, przyjazd do Frydka-Mistka 9:46 w noc.

Wszystkie osobne pociągi zatrzymywać się będą we wszystkich stacyach i przystankach osobowych. Blizsze szczegóły zawarte są w afiszowanych obwieszczeniach.

Trzęsienie ziemi we Włoszech. Z Reggio di Calabria telegrafują: Wczoraj o godz. 5 rano odczuło silne trzęsienie ziemi, które wywołało wielkie zanepokojenie. Po kilku minutach powtórzyło się trzęsienie; kilka murów zawaliło się.

Z O E. Księżniczka.

Nad jednym błękitnym jeziorem stał wspaniały zamek, a w tym zamku mieszkała piękna

młoda księżniczka. Miała długie złote włosy i młodego pięknego księcia za męża. Zamek był otoczony dużym ogrodem, w którym rosły cyprysy, granaty i drzewa migdałowe i były altany, obrośnięte ciemnym liściem winogrodu z wiekami różowymi gromami, oraz bardzo wiele innego różnorodnego i różnobarwnego kwiecica, a miła woń otulała przejrzystą zasłoną całej zamku dokoła.

Wszystko to było tak pięknem, że kto tylko tamtędy przechodził, myślał sobie: „O, tutaj chciałbym mieszkać całe życie“.

Owego dnia, w którym księżę wprowadził do domu małżonkę, mała wieszczka zwiędła okoliczne pola i gaje. Niosła na ręku koszyczek, pełen tysięcy drobnych dzwoneczków i każdemu kwiatkowi, jaki napotkała, zawiesiła jeden na szyję. Kwiaty aż się kiwały ze zdumienia, a dzwoneczki dzwoniły i dzwoniły. Ze wszystkich łanów, we wszystkich dolinach dzwoniło wieszczym głosem cicho i słodko.

A gdy serce księcia dotknęło serca księżniczki, to im się zdało, że taki sam dzwoneczek musiała wieszczka zawiesić każdemu z nich wewnątrz, bo tam tak pięknie srebrnym głosem dzwoniło.

Ale po kilku latach szczęśliwych i radośnych, jakie z sobą przeżyli, zaczęła się twarzyć księżniczka wydłużać. Nudziła się, a gdy patrzyła na księcia, nie doznawała już tej samej radości w sercu i ziewała głośno, głośno...

Gdy to księżę zobaczył, bardzo się przeraził i robił, co tylko było w jego mocy, żeby się księżniczka przestała nudzić. Całował ją po rączkach i nóżkach, a gdzie tylko pocałował, wyrastały lilie i goździki. Każdy pocałunek zmieniał się w cudne kwiecie, ale księżniczka ciągle ziewała i ziewała.

Albo kaźał słońcu, żeby mu dało dużo gorących promieni i cały dzień i całą noc tkął z nich dla księżniczki szate, aby jej było ciepło; poparzył sobie przy robocie palec — ale księżniczka ciągle ziewała i ziewała.

I coraz to coś nowego wymyślał, ale nie nie pomagało, bo księżniczka nie przestawała nudzić się i ziewać.

Węc opuścił ręce i posmutniał śmiertelnie. Ale księżniczka tego nie widziała, bo się nudziła i o niczem innym nie myślała, jak tylko o tem, żeby się uwolnić od nudy.

Jednego razu przechodziła koło zamku stara, garbata baba, a gdy zobaczyła znużoną minę księżniczki, uśmiechnęła się przebiegle i oznajmiła cichym, pokornym głosem, że się zna na czarach i jeśli księżniczka nie odrzuci jej usług, ona gotowa ją z nudy wyleczy.

Księżniczka spojrzała ciekawie z pod jedwabistych rzęs na babę i spytała, czy to bardzo boli.

— O, zapewne, trochę boli — ale to właśnie leczy.

— Więc powiedz, co mam robić, kochana czarodziejko?

— Nic nie potrzebuje jej księżca mość robić, to się samo zrobi — odparła stara i popatrzyła na księżniczkę swemi ciemnymi oczami. Księżniczka zlekka się trochę, bo baba miała takie oczy, że się robiło lekliwie, gdy patrzyła. Ale wnet się uspokoiła i pomyślała sobie, że ból nie będzie pewnie taki wielki, a choćby miało nawet trochę szczypać, to warto pocierpieć, byleby się raz przecie nudy pozbyć.

— Więc dobrze — powiedziała — poddaję się leczeniu. — Niech wasza księżca mość idzie teraz do

zamku, a mnie resztę pozostawi — rzekła stara baba i odeszła.

Księżniczka wróciła do domu, usiadła z księciem do stołu i jadła wczerecz z mis szeroko złotych. Jadła bażanty, kompot z ananasów i lody czekoladowe i ziewała.

Naraz, nie wiadomo jakim sposobem, przestała siedzieć przy stole... Niema przy niej ani księcia, ani bażantów, ani kompotu z ananasów, ani lodów czekoladowych, a ona sama unosi się w powietrzu. — W pierwszej chwili przeraziła się cokolwiek, ale wnet się uspokoiła, i było jej nawet bardzo przyjemnie. Przymknęła oczy i leciała coraz dalej i dalej.

Nie wiedziała, jak długo to trwało, gdy nagle uczuła, że zaczyna spadać coraz niżej i niżej, nakoniec dotknęła się czegoś miękiego i przkonała się, że leży.

Cicho było bardzo, żaden głos nie dochodził, a to, na czem leżała, było pnszyste i gładkie jak aksamit.

Otworzyła oczy i ku wielkiemu swojemu zdziwieniu zobaczyła, że nie ma w pobliżu ani zamku, ani błękitnego jeziora, ani różnobarwnego kwiecica, ale że na całe mile dokoła leży lśniący biały śnieg, sterczą wielkie góry lodowe, i rosna drzewa całe białe, okryte tysiącami lodowych sopli. A gdy wiatr północny zadął w korony drzew, sople uderzały o siebie, dzwoniąc dźwiękiem twardym, zimnym.

Kiedy się lepiej rozejrzała, spostrzegła, że na szczycie jednej z lodowych gór stoi także zamek biały kryształowy.

Księżniczka przeciera oczy, myśli, że to sen, gdyż nagle staje przed nią stara garbuska. — Niech się wasza księżca mość spieszy — mówi — trzeba się przygotować na spotkanie małżonka.

— Małżonka? Więc i on jest tutaj? — zapytała księżniczka — i ziewnęła.

— Waszym małżonkiem jest król północnych krajów, mieszka o tam w białym zamku na lodowych górach i zaraz tu przybędzie.

(Dok. nast.)

Odpowiedzialny redaktor i wydawca: Michał Konopiński.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń 30 marca. Lasy: 3 proc. Austriackie zakłady kred. z obl. pr. s. r. 1880 3-proc. 278 — Austr. zakt. kr. z obl. pr. s. r. 1889 3-proc. 267-75. Uregul. Dunaju s. 1870 r. 100 zł. 5-proc. 267-75. Weg. Banku hip. po 100 zł. 4-proc. 241-75. Pożyczka serb. prem. po 100 fr. 3-proc. 95-75. b) bezprem. (Basilia) 5 zł. 20-50 Zakł. kred. dla h. i p. po 100 zł. 4-1/2 — Clary 40 zł. m. k. 145-75. Pożyczka m. Insubria 90 zł. 105-75. Lasy m. Krakowa 20 zł. 100-75. Pożyczka m. Lublany 20 zł. 67-75. Ofen 43 zł. 214-50. Pałły 40 zł. 191-75. Czerw. krzyża austr. 10 zł. 51-25. Czerw. krzyża weg. Tow. 5 sa 31-75. Lasy fund. aroka. Radofa 10 zł. 64-75. Salm. 26 zł. m. 243-75. Pożyczka Salcburga 20 zł. 94-75. Turckie oblig. prem. kolej. po 400 fr. 186-75. Turckie oblig. prem. kolej. 1/2 185-75. Lasy kom. m. Wiednia s. 1874 r. 487-75. Berlin 30 marca. Austriackie banknoty 85-50. Spirytas —. Paryż 30 marca. Renta 3-proc. 97-57. Mąka 30-70.

Targ nierogacizny.

Orginalny telegram Związku galicyjskich Komisjonerów handlu świń w Wiedniu St. Marx

Wiedeń, 30 marca.

Na wczorajszym targu nierogacizny było ogółem 13789 sztuk, z czego galicyjskich 5200, morawskich 2800, węgierskich i innych krajów koronnych 5789. Prócz tego w ciągu jarmarku napłynęło około — sztuk. Cena za galicyjskie 90—114, za morawskie 90—114, za węgierskie i inne 128—100. Wszystko za kilo żywej wagi.

FRANCUSKIE PATHÉFONY

S. GRUDZIŃSKI & T. BERGER - Kraków, Szewska 10.

Grające bez igły, czysto i naturalnie od K 45-—. Płyty po K 4-50. Gramofony od K 24-—. Płyty najlepszych marek. Naprawy. Przeróbki gramofonów na Pathéfony. Cenniki gratis. 74 22 26

Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany
Józefa Ruleszy
naprzeciw cmentarza w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników z piaskowca, granitu i marmuru. Podejmuje się wykonania grobowców w miejscach i na prowincyi. Telefon 759. 1 68 0

Porter żywiecki
nie mający konkurencyi.
Główny skład: Ludwik Lazar, Kraków, św. Anny 3. 130 39 0

Wyroby własne
Z. Piotrowicz
Kraków, Floryańska 8.

Uprzeże, siódka, czapraki, buty, szpicruty, biczyzka, munszfuiki, wędziła, pasty i laktery do skór po cenach najtańszych
poleca
Z. Piotrowicz
Kraków, Floryańska 1. 8. 179 4 10

Założony w r. 1872
Zakład artystyczno-kamieniarski
BRACI TREMBECKICH
Kraków, ul. Rakowicka 7, tel. 462,
podejmują się wykonania grobowców i pomników, tak w miejscu jak na prowincyi, oraz poleca wielki wybór pomników gotowych z piaskowca, marmuru i granitu. 81 59 800

Masło górskie
stołowe 1/2 kg. K 1-36. Kiełbasę górską, wiejską 1/2 kg. K 1-44 — poleca
Handel kolonialny 150 15 0
H. Jurkiewicz, Kraków, Szewska 22.

Licytacja.
Dnia 5 kwietnia b. r. o godz. 10 rano odbędzie się w Sądzie pow. cyw. w Krakowie, przy ul. św. Jana 1. 22, II p. w biurze Nr 45, licytacja realności (wraz z obszernym podwórkiem) położonej przy ul. Karmelickiej 18 w Krakowie. Wadym wynosi 5.412 kor. Warunki licytacji pod E. VIII. 2477-8, przejrzyć można w tymże sądzie w biurze Nr 45. 2140 3 4

Ostatnie zamówienia na Święta Wielkanocne
przyjmować będą dla prowincyi: **Wiekł Wtorek**
dla miejscowych: **Wielka Środa**
Józef Siermontowski
Fabryka wyrobów cukierniczych w Krakowie. 2010 7 10

Zakład pogrzebowy
JANA WOLNEGO
przy ul. św. Tomasza 1. 4, tuż przy placu Szczepańskim. Filia: ulica Roperyńska 1. 6. — Telefon Nr 334.
Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych, oraz wprowadzania zwłok za granicę krajów europejskich. 12 75 0

Zygmunt WIECZOREK
KRAKÓW, SURIENNICZE 29.
Najlepsza bielizna męska. Najmodniejsze krawatki. Najlepsze rękawiczki. 38 24 0
Bardzo niskie ceny.

L. AKSMANN
Kraków, Floryańska 31. Nr telef. 949.
poleca
NA ŚWIĘTA!
Sznki praskie i domowe w najlepszym gatunku. Wyberne kiełbasy tuchowskie, litewskie i dębownicze. Paszety z drobin i dziczyzny. Galantyny różnego rodzaju. Majonezy i anspiki z ryb, homarów i t. p. 257 1 0

Persil
Nowoczesny środek do prania! Zupełnie nie szkodliwy! Nie jest to chlorek!
Jednorazowe zagotowanie — a bielizna jest lśniącą białą! Niepotrzeba trzeć ani rękami ani szcetką! Niepotrzeba stołu! Oszczędność na pracy, czasie i pieniądzu! Użyty raz — pozostaje na zawsze w użyciu!
Wyt. fabrykant w Austro-Węgrzech **Gotlieb Voith, Wiedeń, III. 1.**
W Krakowie dostad można w każdym handlu tego rodzaju. 921 13 20

Pierwszy w Krakowie
spec. skład prawdziw. ros. herbaty w oryg. 1/4, 1/8, 1/16, 1/32 funt. opak. od 3—10 K za funt (Kółkom roln. i kupcom rabat), oraz arom. luźne herb. na wagę od 2—4 K za 1/2 kg., wszystko święteczne.
Na Pesach!
również świętalna **KAWA**
surowa od K 2-20—3, palona od K 2-60—4 za kilo — poleca
JONATAN BIRNBAUM
Kraków, Miodowa 3,
filia Tow. **Popowa** oraz **Wysockiego** z Moskwy. 1825 5 5

Wyborny młód (raritys miodoborów) z własnej pasieki 5 kg. K 8-—. Masło stołowe najlepsze codziennie świeże 5 kg. K 10-70 rozsyła **J. M. Farba**, **Podaję 76.** 1846 24 0

Do wynajęcia od 1 kwietnia
pokój duży frontowy, elegancko umeblowany przy ulicy Stachowskiego 2, II p., na prawo. 1964 7 8

Masło deserowe
co dzień świeże wysyła za zaliczką po najtańszych cenach Krajowy Związek mleczarski w Stryju. 2091 4 6

SALON MALARZY POLSKICH (H. FRISTA)
Floryańska 37, I. piętro.
Sprzedaż oryginaln. obrazów pierwszorzędnych artystów polskich. 2050 3 25
Salon otwarty od 10—12 i od 3—5.

Praskie szynki wielkanocne K 1-84, szynki kawaliki zawinięte K 2-20, karczek wieprzowy K 1-80, boczek K 1-44, słoninę chudą K 1-60, oźór wieprzowy i wulowy 2-20, wysyła za zaliczką Jan **K Feček**, Praga — Smichow plac św. Jakóba 12 (Czechy). 2102 3 4

Kucharz
starszy cztowiek, z dobrmi świadectwami poszukuje obowiązku zaraz lub od 1 kwietnia. Zgłoszenia pod M. K. poste restante Oświęcim. 2039 4 2

Znakomita Herbata z wieżą
wszędzie w kraju do nabycia
SZARSKI i SYN
w Krakowie.
Rok założenia 1853. 134 22 0

Panny
władającej biegle językami niemieckim i polskim poszukuje się dla towarzystwa na cały dzień do chłopczyka 6-cio letniego. Niemki mają pierwszeństwo. — Zgłoszenia piśmienne: Portyry, Hotel Drozdowski. 2126 2 3
Wdowa
inteligentna, lat 27, poszukuje zajęcia jako samotna gospodyni na probostwo albo u starszego mężczyzny lub też jako opiekunka sierocnych dzieci. Zgłoszenia: **F. B.**, Krowodrza L. 157, part. (p. loco. k. Krakowa). 2064 3 3
Udzielam lekcji
języka niemieckiego i konwersacyi. Warunki przystępne. Łaskawe zgłoszenia od 4—5 po południu, Ul. Grodzka 29, III piętro. 144 13 0